

Ocitli jste se v nepříznivé sociální situaci z důvodu nedostačujícího příjmu?

Máte možnost si požádat o

dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi

- stručná a základní charakteristika jednotlivých dávek

Příspěvek na živobytí

Příspěvek na živobytí je základní dávka pomoci v hmotné nouzi, která řeší nedostatečný příjem osoby nebo společně posuzovaných osob.

Okruh společně posuzovaných osob je dán zákonem o životním a existenčním minimu

Nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi při splnění zákonem stanovených podmínek, pokud její příjem nebo příjem společně posuzovaných osob nedosahuje částky živobytí.

Výše příspěvku na živobytí se stanoví jako rozdíl mezi živobytím osoby nebo společně posuzovaných osob a příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob, který je snížen o přiměřené náklady na bydlení.

O dávku je možné požádat pouze písemně na předepsaném tiskopise MPSV spolu s dalšími doklady uvedenými na tiskopisu žádosti.

O přiznání dávky je klient informován oznámením o přiznání dávky, v případě nepřiznání dávky obdrží rozhodnutí.

Doplatek na bydlení

Doplatek na bydlení je druhou základní dávkou pomoci v hmotné nouzi, řeší nedostatečný příjem v souvislosti s úhradou nákladů na bydlení. Účelem této dávky je krytí odůvodněných nákladů na bydlení v těch případech, kdy příjem osoby nebo společně posuzovaných osob, po úhradě nákladů spojených s bydlením, nestačí k úhradě jejich živobytí.

Okruh společně posuzovaných osob pro účely doplatku na bydlení je stejný jako pro příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.

Základní podmínky

- první podmínkou nároku na doplatek na bydlení je, že osoba je **vlastníkem** nebo **nájemcem** bytu (v případech hodných zvláštního zřetele i podnájemcem, případně je možná i jiná forma bydlení – ubytovna, azylový dům...)
- druhou podmínkou je, že osoba užívá byt jehož je vlastníkem nebo nájemcem, **v obci, v níž je hlášena k trvalému pobytu**
- třetí podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku **na příspěvek na bydlení** ze systému státní sociální podpory a nároku na **příspěvek na živobytí**.

O dávku je možné požádat pouze písemně na předepsaném tiskopise MPSV spolu s dalšími doklady uvedenými na tiskopisu žádosti.

O přiznání dávky je klient informován oznámením o přiznání dávky, v případě nepřiznání dávky obdrží rozhodnutí.

Mimořádná okamžitá pomoc

Prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci může být poskytnuta pomoc v situacích nepříznivého a mimořádného charakteru. Systém pomoci v hmotné nouzi rozlišuje celkem 5 specifických situací.

1. Osoba sice neplní podmínky hmotné nouze, ale kvůli nedostatku finančních prostředků jí hrozí **vážná újma na zdraví**. Dávka doplní příjem osoby do existenčního minima (v případě nezaopatřeného dítěte do životního minima).
2. Osobu postihne **vážná mimořádná událost**. Mimořádná okamžitá pomoc může být poskytnuta osobě, která není v hmotné nouzi, a kterou postihne vážná mimořádná událost a celkové sociální a majetkové poměry této osoby jí neumožňují překonat událost vlastními silami. Takovou událostí je např. živelní pohroma (povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení apod.), požár nebo jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie. Při rozhodování o výši mimořádné okamžité pomoci se přihlíží k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby. Pro uvedený účel je situace posuzována v rámci okruhu společně posuzovaných osob. Maximální výše dávky činí **15násobek** částky životního minima jednotlivce.
3. Situace, kdy osoba není v hmotné nouzi, ale nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky

k úhradě **nezbytného jednorázového výdaje**, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu; výše dávky se stanoví s ohledem na konkrétní výdaj. Pro uvedený účel se osoba posuzuje jako jednotlivce.

4. Situace, kdy osoba není v hmotné nouzi, ale nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky na úhradu nákladů spojených s pořízením nezbytných základních **předmětů dlouhodobé potřeby a na základní vybavení domácnosti a odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte**; výše dávky se stanoví až do výše konkrétního nákladu, ale součet poskytnutých dávek nesmí překročit v kalendářním roce 10násobek částky životního minima jednotlivce. Pro uvedený účel je situace posuzována v rámci okruhu společně posuzovaných osob.
5. Situace, kdy osoba je ohrožena **sociálním vyloučením**. Mezi tyto osoby se řadí ti, kteří nesplňují obecné podmínky hmotné nouze, ale s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemohou úspěšně řešit svoji obtížnou sociální situaci. Zákon příkladmo vyjmenovává sociální skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením. Jedná se například o osoby propuštěné z výkonu trestu, osoby po ukončení léčby chorobných závislostí, osoby propuštěné ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy, osoby bez přístřeší, osoby jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností. Pomoc takovýmto osobám činí 1000 Kč, přičemž součet výše poskytnutých dávek nesmí překročit čtyřnásobek částky životního minima jednotlivce.

O dávku je možné požádat pouze písemně na předepsaném tiskopise MPSV spolu s dalšími doklady uvedenými na tiskopisu žádosti.

O přiznání dávky je klient informován oznámením o přiznání dávky, v případě nepřiznání dávky obdrží rozhodnutí.

Sociální šetření v bytě osob žádající o dávky pomoci v hmotné nouzi **lze provádět pouze se souhlasem osob, jichž se šetření týká.**

Pokud osoba **odmítne** podrobit se sociálnímu šetření tak, že neumožní sociálnímu pracovníkovi vstup do jeho bytu a orgán pomoci v hmotné nouzi nebude mít dostatek informací potřebných k rozhodnutí, lze žádost o dávku **zamítnout**, v případě jejího poskytování dávku **odejmout**, případně **snížit její výši**.